

Megjelen minden Szombaton
Előfizetési díj:
 Egy évre 6 for.
 8 óra 4 " "
 4 óra 2 " "

FELVIDÉK

Hirdetések
 a legjutányosb áron közöl-
 tetnek:
 bélyegdij: minden beikta-
 tásért 30. kr. fizetendő.

VEGYES TARTALMU HETILAP

az ungh- és zemplénmegyei gazdasági egyletek, az ungh-szerednyei borászati társulat, és az unghmegyei takarékpénztár

HIVATADOS KÖZLÖNYE.

Az előfizetési díjak, kéziratok, s reklamatiók a kiadó-szerkesztőhöz küldendők. Lakása Szobránczi utca ⁹¹³/₃₆₃ szám.

Első évi folyam

30. szám

Unghvár november 21. 1863

Nyilvános jelentés,
 az unghmegyei gazdasági egylet segélygyűjtéséről.

Gazdasági egyesületünk folyó évi augusztus 6-án tartott rendkívüli közgyűlése által alolított megbizattam, hogy az alföldi sujolt vidékek érdekében a megyei lakosokat adakozásra felhíván, az egylet vidéki bizottmányaival gyűjtést eszközöljek; mely kötelességszerű megbizásnak megfelelő, még ugyanazon hó 14 16 18 és 19 ik napjain értekezletet tartottam a bizottmányok tagjaival. A fennebbi határozatnak azonban, mely szerint a gyűjtés megyeszerte lett volna eszközendő, azon okból nem tehetett eleget a vidéki bizottmány, mert a megyei hatóság egy rendelete által, a gyűjtés csupán az egylet kebelében engedtetett meg. Mind ennek dacára is, ha tekintetbe vesszük, hogy megyénk egy része, főleg takarmányban nem csak nagy hiányt, de valóban érezhető szükségét is szenvedett — az eddig beérkezett gyűjtő-ivekből ítélve — megyénk birtokosai, illetőleg a gazdasági egylet tagjai — annyi áldozatot hoznak szűkölködő véreinkért, a mennyinél többet, aránylag tán egy megye sem mutatott; ezen körülmény azonban nem csak hogy fel nem ment bennünket a további adakozásoktól, sőt inkább — hitem szerint — azokat, kik még ajánlataikat fel nem jegyezték, ösztönözni fogja, hogy lelkes adományaikkal mielőbb siessenek e szent célhoz járulni.

Ez alkalommal felkérem azon tisztelt honfiakat kiknél a 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10 11, 12, 16, 21 és 22 számú gyűjtő-ivek vannak, hogy azokat hozzám haladéktalanul beküldeni sziveskedjenek, annál is inkább, mert az adakozók névsorát s az adakozások miséjét s mennyiségét — ellenőrzés tekintetéből — az egyleti közlöny hasábjain nyilvánosságra hozandom.

Az életmemű adományok elszállításáról eddigelé azért nem intézkedhettem, mert az országos gazdasági egylet választát, mely az adományok hováfordítása iránti tanácsadásra felkérte, még meg nem kaptam *) egyébként az elszállítási költségek, a hangverseny jövedelme s egyes pénzübeli adakozások által már eddig is fedezték.

A gyűjtőiveken kívül alolítottnál következő adományok jelentettek be:

gr. Barkóczy János ő nnga	- 100 mérő
gr. Hadik Béla ő nnga	- - - 100 ft.óé.
gr. Sztáray Albertné ő nnga	- 120 mérő
P. Horváth Mária ő nnga	- - 30 mérő búzát. —

Kelt Császlócon, nov. 15. 1863.

Petrovay Ákos,
 egyleti alelnök s a segélybizottmány elnöke.

*) Időközben megérkezvén, alább egó sz terjedelmében közöljük Szerk.

Az országos magyar gazdasági egyesület levele az unghmegyei gazdasági egyletnek.

Tekintetes Elnök ur!

A szűkölködők számára az unghmegyei gazd. egyesület körében gyűjtött gabonaneveltek hováfordítása iránt f. é. oct. 20-án kelt becses felszólítására van szerencsém válaszolni: hogy

Mintán egyrésztől Egyesületünk nincsen birtokában azon eszközöknek, melyekkel a jótékony adományait gyorsan és pontosan közvetlenül a valóban szűkölködők kezébe juttathatná;

Másrésztől pedig köztudomásu dolog levén, hogy a magyar királyi Helytartó Tanács az inség terjedelméről részletes adatokat gyűjtött, s a segély módjairól nagy mérvekben intézkedik, sőt kebelében a segélyezésre egy külön bizottmányt nevezett ki, melyben részt venni, tehát nemcsak a magán uton összegyűlt adományok, hanem az országos segélyezések kiosztásába is befolyani az orsz. magyar gazd. egyesület is felhivatott, s e végre egyesületünk részéről alulirt és Lónyay Menyhért ur már régebben delegáltatott is: Egyesületünk a szűkölködők minél gyorsabb segélyezése érdekében legezlszerűbbnek látta eddig is, az Egyesülethez beküldött mindennemű adományokat kiosztás végett szintén a Helytartó-Tanács inségügyi bizottmányához áttenni.

Értekezésbe tettem tehát magamat a nevezett bizottmánnyal; valjon az unghmegyei Gazd. Egyesület hazafiúi, valóban példás buzgósága által saját körében gyűjtött gabonanevelteket mely vidéken lenne legkívánatosabb a szűkölködők közt kiosztani? s tájékozásul azt nyertem, hogy mivel Heves-Szolnok megye alsó része még eddig nem részesült segélyben — a hol pedig a szükség a legujabb tudósítás szerint égető, — mind ezen, mind a szállítási könnyebb-ség tekintetéből legezlszerűbb lesz az unghmegyei segélyzők adományát, illetőleg az egyesület által gyűjtött gabonanevelteket a Tiszán legközelebb Tisza-Füredre szállíttatni, s ott a hevesmegyei inségbizottmány rendelkezése alá bocsátani az ottani szűkölködők számára.

Ennélfogva hazafiúi bizalommal kérem fel a Tekintetes Elnök urat, méltóztatnék a kérdéses gabonanevelteket Tisza-Füredre leendő elszállításról intézkedni, s hogy ott a kellő átvétel iránt előre gondoskodni lehessen, egyszersmind akár Hevesmegye főispáni Helytartóját, Méltóságos Földváry János urat, akár a megyei inségbizottmányt Egerben tudósítani arról, hogy a küldemény körülbelül mikorra érkezhetik meg. Megjegyzem egyébiránt, hogy a nevezett főispáni Helytartó ur egyuttal Egyesületünk részéről is tudósított mai nap az unghmegyei gazdasági egyesület nagylelkü küldeményéről.

Fogadja a Tekintetes Elnök ur legőszintébb hazafiúi üdvözlétem kifejezését.

Pesten 1863 november 10.

Az orsz. Magy. Gazd. Egyesület igazg. választmánya nevében:

Korizmic László,
 egyesületi alelnök.

Felhívás!

Az országos gazdasági egylet fennebbi levele értelmében, tisztelettel felkérem az unghmegyei gazdasági egylet — gyűjtéssel megbizott tagjait, ugyszinte a f. é. október 8-ki gyűlésben a szállítással megbizott választmányi tagokat; miszerint folyó hó 23-kán déltáni 3 órakor a „Korona“ vendéglő casinói teremében a további teendők feletti értekezletre megjelenni sziveskedjenek.

Petrovay Ákos,
 a segélygyűjtési bizottmány elnöke.

Néhány szó a Tisza-szabályozás érdekében.

Irta Lám Jakab Kassa kerületi igazg. mérnök 1846.-ban

(folytatás)

Magyarország folyói annyival inkább és szabadabban uralkodnak általában melles sikságaikon, minél kevesebbet fordított rájuk eddigelé a művészet. — A Tisza csak nem egészen természeti állapotában van még, és annyival szilajabb minél sajátosabb és dühösebb természetűek mind azon vizek, melyek majd egy pentra összefutva szakadnak belé.

A magyar-erdélyi Kárpátoknak és valamennyi völgyeinek őszpontos — déli helyzete okozza azt, hogy valamennyi különben csekélynek látszó Tisza vizek tartós esőzések után hirtelen rögtön és rémítőleg, kivált a lehető véletlen hó olvadásnál, rendkívülieg és áradalmakká duzzadni szoktak.

Az Ungh folyam Ungh vármegyében nyár szakán csak olyan mint valami patak, mely mintegy 150 köb-lábnyi vizet emészti; mindazáltal nem gyéren szokott egyszerre, sokszor néhány óra alatt 30,000 köb-lábnyira növekedni. — 1836 december 11-én még Unghváron talán soha sem tapasztalt 50,000 köb-lábnyi nagyságra emelkedett! Egyébként az Ungh vize osztja valamennyi magyar rendezetlen bére folyamok tulajdonságait. — A művészet ugyan mintegy 150 évvel ez előtt korlátoltabb pályát szabott elébe; mindazáltal Ungh vármegye laposainak nagyobb részén még most is folyvást uralkodik. Ezen vármegye sikságán, jelesen Unghváron alul alig létezik valahol egy pontocska, merre valaha az Ungh vize nem folydogált volna. Az 1836 rend-

kivüli áradáskor látni volt az árvízvet amint egész Unghváron aluli térségen elszéledt és elágazott. — Az Ungh jelenleg is Unghvártól akármely irányban vezethető lenne.

Az Unghvíznek fennebb érintett nagyságára nézve mely a 19 §. átlag 30,000 köb-lábnyira lön számítva, ugy hiszem hogy ezen folyam itt még közelebről volna megvizsgálendő. — Közel Unghváron felül van e folyón egy szabad 65° 3' hosszúságú vagy szélességű szabályos gát (zugó) 4° széles beeresztő 3° széles fenék zsillip-pel ugy nevezett fővény-kapuvál. — Ezen zugó mely az unghvári kir. uradalmi liszt és fűrész malmok hajtására, valamint fák szállítására 1820 esztendőben lön építve, kezdetétől óta egyszersmind az Ungh folyamnak víz-emésztési igen jó mérlege. — Ezen zugó girince (Wehr-Holm) eleinte a legkisebb víz-tükör fölött 5' magasságra emelkedett. Jelenleg minthogy a gát alatt a meder azóta mélyebblön, ezen magasság 5' 8" teszen. A tölgyfából rótt szárnyas gátfejek a gátgirinc főtálp fölött 8' 6" emelkednek. A rendszerinti felsőbb nagy víz még nem lejtett víz tükörnél 6 lábra van emelkedve. Fölvehetni pedig hogy az Ungh vize mikor legnagyobb, legalább is minden 5 s 6 évben egyszer a gátgirinc fölött 7' és 12—15 év alatt 8' magas is szokott lenni — ugy, hogy a különbség a mondott nagy és kis vizek között 2' 9" 2' 4", és két lábat teszen. — Ezek oly adatok, melyeknek pontosságukért kezeskedem. Erről a nevezett zugónál áradáskor kiki tökéletesen meggyőződhetik.

(Folyt. köv.)

Őszi elmélkedések.

Ősz van — olyan mint ezredéves testvérei voltak — borongós komorságával, derek és esővel, hulló falevelekkel, hervadt

virágokkal, megcsalatott reményekkel, bukdaesoló Nappal, néha szelid kacér, — néha mogorva csipős, szóval szeszélyes időjárással, — mint ezt már a költők a világ kezdetétől, minden mozzanataival a legkisebb részletességig, ezerféle módozatokban annyiszor megírták.

Egy költőnk az évszakokat dióhéjban találóan ekként írta meg:

„Mi más a Nyár, mint izzadás, —
Az Ősz, halotti hervadás,
A Tél nem más mint szunyadás,
És a Tavasz feltámadás“.

Az ősz tehát halotti hervadás, a mulandóság anyja, az enyészet jelképe, a szent-könyv szerinti világ megsemmisülése istán ez időszakban fog előrohanni, mert akkor nyugodtabb resignáltabb állapotban az az hervadásban fogja találni az élőket.

Az ősz az évbetege, valamint az emberben közmondás szerint az öregség magában betegség, s talán sympathiából az öregek együtt haladnak az őszszel az elszunyadásba.

Egyben még is különbözik jelen Őszünk a többi collegáitól, üresek kamaráink, pineéink, istállóink — a következőleg erszényeink is; — de több viszáság is rendszeresíté már magát: — a nyáron sokszor budában jártunk — őszön lakmározás helyett éhezünk, a télen szántani, vetni és izzadni, — tavasszal pedig tán aratni fogunk, — a nap is tán nyugotról fog feljönni, mert a boldogság erőszakkal kvártélyozik, és a ki nem boldog, azt a menyországba küldik, azért a sir népesedik s önkénytesekkel is szaporodik, — a fiatal élet önkézüleg semmisíti meg tavaszát, és siet a sirba, a tulajdon, nem szentség, az élet nem élvezet többé, — a civilisatorok nem Pestalócy, Kazinczy, hanem Murawiew és Forrey, néhol a korona nem kapós portéka többé, a szerződések csak irott

malasztok, — az előfizetés utófizetéséssé vagy nem fizetéséssé silányult, — nevetünk, midőn fájdalom marja belsők, — és sirnánk ha örülni tudnánk, — már most az a divat, hogy mit egy kézzel adnak, a másikkal elveszik, — igazat szólni nem modern dolog, — általános a tan, hogy a nyelv nem a gondolatok kifejezésére, hanem palástolására van teremtve, — a szótartás a szótárakból ki-küszöböltetett, — a csirke okosabb a tyuknál, — Csendhelyi a halottakkal veszekszik, — a eselédttől függ az ur, — az árus és sok más lelkiismeretét a lomtárba dobta; zsarolás és — esalás cég alatt üzetik, néhol a gyilkolás rablás és gyujtogatás erényé canonizáltak, — a jámbor szerzetes a haretéren, a katonák pedig a klastromokban tanyáznak, — a halottakat is megmozdítják, — sirni, örülni, imádkozni csak vezényszóra, — gyászolni templomba menni csak passus mellett lehet, — harangoznak — ilyenkor a harangok is szomorubb hangja van mint husvét első napján, — temetnek valakit, ki tudja mennyi fájdalmat temetnek vele a sirba, imádkozunk míg el nem szunyadunk:

Igazság! szenteltessek meg a te neved! —

Hiába! Ősz van, a hervadás kora, mely a szunyadásba visz, ki változtathatja meg az időjárást? és az rendén is van így, minek is az az örökös egyformaság? mikor tudjuk hogy egy telivér angol azért lőtte magát föbe, mert megunta a folytonos egyhangúságot életében — felkelni felöltözni, enni, sétálni, lefeküdni s levetkezni, s másnap ugyanezt előről kezdeni, kiforgatta túrelméből, és kapván magát egy szép londoni ködös reggelen átröpíté magát a másvilágba csupán változatosság kedvéért új életet próbálni. —

Mi magyarok még is türelme-seb bek vagyunk s a türelemből

PÁRBA

Éji hangok.

I.

Hova lesz lelkünk hogyha meghalunk!
Kimondja meg, ki mondja meg nekem?
— Az a sok csillag talán oda fent
Mind a meghaltak lelkéből terem!?

És hogyha lelkünk csillaggá leszen,
Akkor a hullócsillag mit jelent?
Az látogatni száll a földre tán
Lélekrokonát, ki él ide lent

II.

Éjjelenkint, midőn esendes a föld
S nyugszik minden a néma homályban,
A kert fái közt nagy bánatommal
Járok, hol a legátlátszóbb árny van.

Hallgatom a szellőstutogásban
A szellemek mély sohajtozását:
És megérti lelkem ezt a hangot —
Fájó dalként, mely szívembe száll át.

III.

Számlálgatom az égnek csillagit,
S ugy fáj kedvesem! hogy te nem vagy itt
Szívem felett nem érzem kis kezéd,
Mely azt dobogja most is, hogy — szeret!

Amott egy csillag fut le az egen,
Látod-e te ezt én szép kedvesem?
Óh hogy ne látnád, e hulló sugár —
Lelked, mely hozzám látogatni jár!

Komócsy József.

Történelmi adatok.

Lehóczky Tivadartól.

V.

Krucsay Márton debrecenkerületi biztos is felsőhajt arra, mennyi bajt okoz neki a megyék hanyagsága s közönye a hadviselés iránt. Levele következő:

Illustrissimí sat. Méltóságos Generalis Károlyi Sándor ur Eö Nga Méltga parancsolattal alázatossággal vevén, Eö Nga Mga parancsolattal értem, hogy az ő Nga Mlga Táboráról is a porta után a Tek. ns Vgyékk obveniált szekerei mind elszökte nek; Ugy ezen Váradí Nemes Bognadából a hol egy sines, nem különben egyéb kívántató szükségre, Ugy mint Lyzt, Gabona, Malmokban való hordássára semmi sines, és ha hirtelenséggel valamely szekerek kívántatnak, az T. Ns Vgyék portalis szekerei nemléte miá; Ezenkívül való Hellyek opprimaltatnak és többire maíd el is pusztulnak. Akarám azért az Tek. Ns Vgyének tartozó alázatossággal értésére adnom, legfölylebb egy hét alatt, minden T. N. Vgye, Ugy Ngtok kegték is a maga portalis szekereit jó erős szolgálathoz kívántató Eszközökkel állandó kocsisokkal, azokk Élással, Gyékényekkel, kasokkal és kaszákkal ide Debreczenben beállítsa; mivel az mellyek elszöktek is némelyek vonó marhái sem mire valók, szekerei penigh tellyességgel nem jök voltanak. Másikint ha szoros kötelességemtől kényszerítettvén Ngtok ktek szekereit valamely olly kedvetlen médiumokkal compellaltatnom kénytelenitetem, (a mellyet ugy látom el sem kerülhetek, látván az Ngtok kgtkelegényeinek engedetlenségüket) ne nekem, hanem az szegénységgh engedetlenségének tulajdonítsa. —

Caeterum maneo Debrecini, 12 Julii, Ao 1705. Servus humill. Martinus Krucsay, Commissarius Districtualis.

Életért boldogságot.

— Beszély. —

Halász Dezsőtől.

(folyt.)

III.

Megvallom hogy nem volt bennem annyi lelki erő, hogy kiváncsiságomnak ellentálljak, először történt életemben, hogy nem nekem szóló levelet felbontottam.

Csinyem pompásan sikerült, bárki sem lett volna képes fölfedezni rajta, hogy már egyszer a peccát fel volt választva.

Levelet lemásoltam. Imé itt van; olvasátok el; majd én addig iszom egyet.

A levelet átolvastuk; eképen hangzott az:

Édes Rézikém!

Először is bocsásson meg merészségemért. Szeretek: ez minden mentségem. Szeretek forrón, tisztán, hiven, örökre! — Mit mondok? Örökre! Oh hiszen ugy lehet hogy csak néhány napig, mert néhány nap multával, nem lehetetlen, hogy el is temetnek.

Nem bírom már tovább viselni ezt a kétes helyzetet, tudnom kell, hogy szeret-ő engemet? Nem, nem így, nem ilyen idegenszerű hangon kell szólanom hozzád, — meg akarom tudni szeretsz-e? Ha nem, akkor nem akarok tovább élni, akkor jobb lesz nekem az a néma, érzéketlen sir, melyben szívem nem háborgathat!

Lelkem jó Rézikém! jól tudom, hogy naponként a Schwarzenberg-féle kert előtt szoktál elcséltgatni s onnét mégysz reg-

leokéket is adhatunk a Spleenes angolnak; — mi türelmesen tessedünk, hervadunk, eltűrjük bár mint packáz a sors velünk, hiába, — mit tegyünk ha ősz van.

Valamint a természetnek az évben, úgy az emberek és nemzeteknek életében van tavasz, nyár, ősz és tél — úgy vannak ezen időszakok nagyobb mérvben a teremtés művében, az idő roppant terjedelmében is, — és tán ez az, mit Ovidius vas, réz ezüst és aranykor képletekben állított elő, — ki tudja, melyik időszakot éli jelenleg a világ? melyik érekorban tévelyeg az emberiség?!

A jelen kor jelszavából, mozzanataiból ítélve: vasut, vaskocsi, vashajó, vaskocsi, vastoll, vasabroncs — nemcsak a hordókon, hanem a nőkön is — vas ágy, vas kemence; annyi öldöklő vas eszköz, és azon temérdek vaslánc, melylyel a vaskitartást oly vasszorgalommal s kegyeletes szeretettel láncolják szomszédunkban, e kor vas-kornak; s az emberiség sorsát érdeklő közönyös hidegség, s tétlenségéből ítélve, ősznek látszik lenni.

De ősszel érik a gyümölcs s Petőfink mily régen mondá már:

„Érett gyümölcs vagy föld, lehullanod kell!

Még várok holnapig“

s a holnapot el nem érte, bármint vágyott nemes lelke a korányra — még mindig éj van, várjuk be a holnapot s imádkozunk míg el nem szunnyadunk:

Világosság! jöjjön el a te országod!

(Folytatása következik.)

TOMA ANDOR.

Levelezések.

Nagy-Berezna.

Tisztelt szerkesztő ur! Megyénk felvidékén majdnem mindnyájunk figyelmét egy e vidék lakóira nézve nem csekély érdekű ügy foglalkodtatja.

Valamint hazánk alsóvidékein a juholy mérvben üzetik annak hegyes vidékein a kecsketenyésztés, s ez az ott lakó népoly gazdasági cikke, melyből magát ruházza, éllelmezi s pénzeli. Megyénk felvidéki lakói sem maradtak hátrább e részben többi sorsosaiktól egész 1840-ki évig, legelvén kecskéiket hegyen, völgyön, erdőn s bokron egyaránt. Ekkor azonban a kincstári uradalom a kecskéket az erdőkre nézve káros állatoknak nyilvánítván, azt uradalmában saját uriszéke által megszüntette, a mely tilalmát az akkori Helytartó-Tanács is megerősítette. 1862-ik évben e megye két felvidéki járásának lakói egy közös folyamodványt adtak be ezen ügyben a megye kormányához, s a megye egyik Tisztigylése az illető szolgabírák által beadott vélemények alapján a fennálló tilalmat megszüntette. Ezen határozat ellen azonban a kassai es. k. pénzügyészség fellebbezett; melyben többi közt elősmeri, hogy az uradalomnak nincs kifogása az ellen, hogy a volt urbéresek saját földjeiken kecskét tartanak, csak az erdőket vévén ki. A fellebbezés folytán a nagyméltóságu K. Helytartótanács vizsgálatot rendelt Unghmege kormánya által, melynek értelmében szakértő bizottmány által lenne eldöntendő, mely határokon s téreken legyen a kecsketartás megengedhető. — Nagy kíváncsisággal várjuk az ügy befejezését. Egyéni csekély véleményünk szerint vidékünkön az uradalomnak legkissebb kárával sem járhat a kecsketartás, minek támoga-

tásául rövidség okáért csak azon argumentummal élünk: hogy ha az nemcsak a szomszéd, de egész hazánk hegyvidéki uradalmában, melyek az erdészeti gazdálkodásban semmivel sem állnak hátrább a kincst. uradalomnál, mindedig engedtetett s kárt nem okoz, miért épen vidékünkön lenne az kártékony? Hisz a nagy erdőkn, megtisztítván azt holmi haszontalan eserjéttől, még hasznot tesz, a fenyvestől óvja maga a tulajdonos, egyebütt pedig a bokrok pusztítása inkább haszonnal mint kárral jár; sat. Tekintve pedig a szegény nép hasznát, lehetlen részvétellel nem lennünk annak méltányos kívánásánál, s a bizottmány működéséből a nép részére kedvező sikert nem óhajtanunk.

A megyei küldöttség e hó 20-kán kezdi meg működését. —

Kárpáti.

Alsó-Zemplénből.

Tisztelt szerkesztő ur! Egy hajanában gazdag, de ez évben majdnem egészen kopárrá lett vidékről akarok lébe-korba tudósítást küldeni a Felvidéknek, ha hasábjain tört nyeredek, (szívesen látjuk, Szerk.) — nem sok örvendetést irhatok ugyan, mert ez idén nem igen dinom-dá-nomozunk, de nem is panaszkodom, mert a panasz sem fizeti ki magát. Szüretünk a napokban bevégeződik, borunk — némely helyeken elég volt, ihatunk, csak borkorcsolya legyen; minőségre nézve nagyrésben tökéletesen kielégített termésünk, mert valóban finom mustot szürtünk; vevő is akadna, de pénzzel nem igen fenyegetnek, kontóra meg nem adhatunk, — az ugynevezett szamorodni bornak hordóját 50—60 forintjával fizetik, az aszúnak határozott ára soha sincs. Sok szőlősgazda kénytelen potom áron vesztegetni borát,

gel 8 óra tájon a Máriahilfre. Nem kívánok sokat, egyedül annyit: szentelj nekem egy rövid fél órát, melyben együtt sétálghassunk és beszélgethessünk a nevezett kertben, hadd mondhasak el mindent, de mindent, a mi szívemen fekszik, egyetlen egy édes forró esőben egyedül csak Istentől látva.

Ha ezt megteszed: akkor élek, ha nem úgy két napig még ugyan azon órában várom ont a bejárat körül és ha akkor sem jő: meglehet róla győződve, hogy meghaltam!

Vannak emberek a kik többször szeretnek életükben, én egyszer szerettem s egyszer szeretni menni vagy pokol, a mint szerelmünk viszonzotatik, avagy nem.

Ha holnap avagy holnapután sem jöhetne: irjon Pista barátomtól, — s jöjjön el temetésekre, s ejtsen legalább egy könnyet siromra — annyit talán mégis megérdemel ez a sokat szenvedett szív, balsamesepül, melyet keresztül fogok löni.

Isten velünk! —

Bécsben 1859, május 22.
K. Laci.

No hát — folytatá az elbeszélést Pista barátunk, — ezt a levelet átadtam Rézikének a ki ezt közönyös érzéketlen arccal olvasta végig s mi több a levél végénél daemoni kacajban tört ki.

— Hah, hah, hah! bolond az a maga barátja, vagy mi? azt gondolja hogy elhiszek neki minden badarságot. Azt írja, hogy ha nevetséges kívánatát nem teljesítem szívén lövi magát s menjek el a temetésére. — Majd bizony érettem lenne valaki öngyilkossá. Talán bizony olyasmín törí fejét mint önnök két hó előtti beszélyhőse Arthur; azért csak mondja meg neki, hogy sem ma, sem holnap, sem holnapután nem fogok a Schwarzenberg kert-

felé menni s kár lenne utánam várakoznia, ha csak egy pillanatig is, hasztalanul, okosabban tesz, ha addig is tanulni fog...

Hiában kértem Rézikét hogy irjon néhány sor választ, irjon neki gyöngéden, adja tudtára, hogy nem jó ajtóstól rohanni a házba, várjon türelmesen, reméljen! Hiában mondtam, hogy ez által nemcsak hogy nem vétkezik, hanem egy becses életet ment meg s majd lesz nekem gondom arra, csak bizza rám, hogy a szerelmet apródonként kiirtsam szívből.

Rézike hajthatlan maradt.

Laci barátommal: semmit sem mondtam, jobb lesz hallgatnom, mintsem igazat szóljak, gondolám. Azt hittem hogy Rézi harmadnapig majd csak rágondolja még is magát, hogy barátom kívánatát teljesítve visszaadja őt a halál révén az életnek.

Harmadik napon Lacival együtt sétálgattam a Schwarzenberg-féle kert vadgesztenye fáinak árnyékában. Egyszer csak megállott barátom! merően tekintett szemembe s ezt mondá:

— Pista pajtás, valld meg, nem voltál hozzám őszinte, üzenetét elhallgattad, hiszen csak mondtam valamit levelemre? Sejttem, nem, tudom: elkacagta magát, ugye bár? ez volt az egész, nemde?

Válaszomra nem volt szüksége: arcomról szememből is eleget olvashatott.

— Jól van! — folytatá — Isten veled! köszönöm barátságodat; ezzel sietve magamra hagytam s midőn lakására értem: vérében fetrengve találtam már. Utolsót sohajtott. Szívét lötte keresztül a szerencsétlen.

Megborzadtam.

Az első hevület boszut lihegő pillanatában odaakartam sietni Rézikéhez, megfogni

kezét, oda vezetni, oda vonszolni őt a szellemtelenül maradt torzult vonásokkal bíró hullához. Jobban megfontoltam a dolgot. Tudtam hogy ilyes eljárás által örökre elfognám őt magamtól idegeníteni, ez pedig céloommal meg nem egyezett, mert irtózatosszium eléréséhez más módon akartam hozzá jutni.

Haza mentem.

Elmondtam neki a dolgot minden túlszinezés nélkül egyszerűen, sőt némi kimélettel. Nem tagadhatom, hogy az első pillanatban midőn megtudta, hogy Laci barátom öngyilkossá-tá-miatta, megütődött és elhalványult egy kissé; úgy de a másik pillanatban már ezt mondá némi gunymosollyal:

— Szegény ördög!

Meggyőződtem róla, hogy az aki ekként képes nyilatkozni arról, a ki miatta lett öngyilkossá — valóban megérdemli hogy megboszuljam.

Laci barátom temetésére mint előre is sejtém, el nem ment. Nem teljesítette a szerencsétlennek legutolsó kérelmét sem, — nem hullajtott könnyet sirhalmára!

IV.

Néhány nap mulva, midőn már bosszútervem elrendeztem, Rézikét figyelemmel kísérve, feltűnt, hogy hangja, melylyel megszólít, szívélyesebb, hogy tekintete hosszabban mereng el rajtam.

Okát sejtém.

Kutya járt a kertben, gondolám. Nem tesz semmit, annyival könnyebb lesz boldogulnom.

(Vége köv.)

mert fenyegeti a katonai adó-executió. Sok a kiadás, kevés a bevétel, — mindig így volt az, soha egy embernek se volt annyi jövedelme hogy elég lett volna, nem is lesz; mindnyájan min usba vagyunk.

Legelőink az utóbbi időben kiszáradtak, etetni lehetne tehát, de nincs mit, marháink részben elhullottak, részben elfogytak, mint a nótá; a nagy szükségben ahhoz kellett nyulnunk a miénk volt; elmondhatjuk biz mi, „adtál uram esőt, de késő” — őszi vetéseink — a ki nek t. i. volt mit vetni — meglehetősek. Tokajban jó árra van az életnek, — mit ér? akkor van, mikor nincs — mit eladni.

Egyébként kandalózunk, eszünk (ha van mit) iszunk, és biztatjuk egymást mint a zsidó a lovát. Mitis érne az élet remény nélkül? ne csüggedjünk, nem messze a tavasz, akkor rendbe leszünk, mert nem fog kelleni annyi fa a fűtésre, s annyi gyertya a világításra. Így tapasztalta ezt évek óta

Dániel.

Vegyes hírek s ujdonságok.

* Városunk több utcái némileg már elvannak látva lámpákkal; mint illetékes helyről értesítenek, eddig azért kelle nélkülözünk azokat, mert Bécsből, — honnan a lámpákat megrendelték, — igen lassan érkezik a szállítmány.

* Az unghvári főgymnasium tanárai által alapított Tápiintézet jótékonyágában ez idén hat szegény tanuló részesül.

* A kaszinó resvényeseit figyelemztetjük a folyó hó 22-én tartandó közgyűlésre.

— A vinnai iskolára Csoma Sámuel ur és neje ottani birtokosok egy telket ajándékoztak.

— Nagy Jakab ismeretes tilinkó-művész, ki e hó 15-én Debrecenben hallatá varázs-sípjának andalító zenéjét, a tilinkó-művészetről könyvet fog kiadni, melyben annak titkait derítendő fel s bő oktatást nyújt e zene kedvelőinek.

* A lapok némi örömmel írják, hogy a pesti nők a legközelebbi farsang alatt mind estélyeken, mind nyilvános bálokon nem franciásan, hanem egyszerű magyar ruhában fognak megjelenni; — hát már a fővárosi nőknél ujság a magyar viselet?

— A magyar földhitelintézet f. hó 11-ről következő körlevelet adott ki: „Azon szőlőtulajdonosok, kik a magyar földhitelintézethez kölcsönért szándékoznak folyamodni, ezennel figyelmeztetnek, hogy a szőlőbirtokra kívánt kölcsönöknél a kérvények rendes felszerelésén kívül még:

a) a jelzőlogó ajánlott szőlő vételárának hiteles kimutatása;

b) s a hol ez nem lehetséges, az illető községnél létező adás-vevési foljegyzésekre alapított birói becslés beadása.

Továbbá arra figyelmeztetnek az érintett szőlőbirtokosok, hogy a szőlőbirtokok az alapszabályok 126—141 §§-ban foglalt kedvezményekben, a természetnél fogva nem részesülhetvén, fizetési mulasztás esetében irányukban, végrehajtás utján az elárverezés alkalmaztatik.

— Gyöngyösről írják, hogy közelebről több falubeliek, például a gyöngyöshalásziak a kormánytól nekik vetőmagul 10—11 ftjával átadott búzát a mint Szolnokról elhozták — még szekereikről le se rakva, vitték be a gyöngyösi piacra s ott eladták

6 ftjával, csak hogy a nyakukon levő katonai adó-executiótól valahogyan menekülhessenek.

— Londonban egy gazdag kereskedő Jenő nevű fia egy ékszerész Mari nevű leányát jegyezte el; egymást szerették: a szülők is beleegyeztek. Azonban mikor esketésre a templomba mentek, a nő egy sikoltással összeomlott és meghalt. Hasztalan volt minden ápolás. Az orvosok tüdőszőlőhűdésnek nyilvánították s eltemetésére megvolt az engedély. El is temették. A leendő férj azonban feledni kezdett, s nem sokára egy Know Éva leányzó karjaiban feledő jegyesét: de azért semmi gyanu nem támadt ellene. A szegény leányt menyasszonyi köntösében egy fehér atlasz ruhában temették el, a mit a sirásó észrevett és temetés után csakhamar elrabolt a holt testről s eladta egy színésznőnek, a ki ugyanezen ruhában egy este a színpadon ajultan bukott a földre. A vizsgálatból kitént, hogy a ruháról hatott a bérbe a mérég. A sirásó mindent kivallott, s vallomását a holttest megvizsgálása igazolá. Több nyomozás után kitént, hogy a kereskedő jelenlegi neje, Éva asszony vitte el a szabótól a ruhát — nézni. A Jenő és Éva közötti levelezésből kitént, hogy a menyasszony meggyilkolása kettőjük előre kicsinált terve szerint történt.

* A „Független” szerkesztője Kovács Lajos egy-havi fogságát folyó hó 16. megkezdvén, lapja szerkesztését Kecskeméthy Aurel vette át.

— Pesten egy 8 mázsás ártányt mutogatnak; a hirdetés megjegyzi, hogy ha nincs oly nagy szárazság, a disznó 18 mázsányira is meghízott volna.

* Reményi Ede vidéki műutazásából visszatért a fővárosba, honnan még a jövő hó folytán Olaszországba indul. Derék művész hazánkfia már eddigelé 2000 forintot adott a hazai szűkölködők felségelésére; a mi mindenestre igen szép s nagy áldozat oly egyéntől, ki nek összes vagyora csupán hegedűjéből áll.

* Nagy-Szőllősen f. hó 22-én az alföldi szűkölködők javára táncestélyt rendeznek a megyeház terében.

— A magyar biztosító-társulat elhatározta, hogy az olyan raktárakat, melyekben kőolajat tartanak nem biztosítja; a kőolaj igen könnyen gyúló szer, mely minden gyújtó anyag hozzájárulása nélkül, magától is lángot kap.

— A dohány eladásból származó jövedelem hivatalos kimutatás szerint folyó év első három negyedére az összes birodalomban — 41,161,530 frtot tesz, vagy is 740,468 forinttal többet, mint a múlt évnek ugyanazon részében. Ez eredmény leginkább a belföldi gyárak szivarainak nagyobb mennyiségben való keltéből, és a dohány eladásnak a tavalyit 333 mázsával túlhaladó mennyiségétől származott. Az említett idő alatt 55,285,000 darab szivar kelt el.

+ Lőcsén f. hó 11. Palochay Kornelia báróné házából erőszakos betörés utján négy mázsa ezüstöt loptak el. Az elorzott tárgyak nagyobb részébe bele van véve a bárói címer.

Polgárdy Lipót orvos Ungvár városában letelepedvén, ajánlja magát a t. c. közönség figyelmébe. Lakása van a főutcán Csurgovich-féle házban. Rendel naponként d. e. 10 órától 12-ig, d. u. 3—4. Szegényeknek díj nélkül.

Szerkesztői posta.

— Fridolin és D. E.-nek. Az Epigrammák igen jók, de nem közölhetők. Szóval többet.

VÁSÁR.

Ungvár. November mai 19 hetivásárunk a közelgő országos vásár miatt igen csekély volt. — A piaci árak:

Buza köblönkint	—	5 ft 60 — 6 ft 40 kr.
Gabona	—	3 ft 80 — 4 ft 40 kr.
Tengeri	—	4 ft 20 — 5 ft
Árpa	—	3 ft 30 — 4 ft
Zab	—	2 ft 60 — 80 kr.
Burgonya	—	1 ft 60 — 2 ft

Időjárásunk: rendes őszi napok, néha esővel és köddel.

Munkács. Folyó hó 16-ól a piaci árak hiteles kimutatása:

Buza alsó ausztr. mérő	3 ft	— 3 ft 10 kr.
Rozs	.	1 ft 95 — 2 ft.
Zab	.	1 ft 40 — 50 kr.
Tengeri	.	2 ft 35 — 40 kr.
Széna als. ausztr. mázsa	1 ft 25	kr.

Nagy-Mihály. Folyó hó 13. a piaci árak hiteles kimutatása:

Buza köblönkint	.	6 — 7 ft.
Gabona	.	4 ft 40 — 60 kr.
Árpa	.	3 ft 80 — 4 ft 40 k
Zab	.	3 ft.
Tengeri	.	5 — 5 ft 40 kr.

Gálszécs. F. hó 19 ki hetivásárról a piaci árak hiteles kimutatása.

Buza köblönkint	6 ft.	kr
Gabona	4 "	80 "
Árpa	4 "	20 "
Zab	2 "	90 "

Kassa. Folyó 18-ki hetivásárról a piaci árak hivatalos kimutatása:

Buza pozsonyi mérő	3 ft 30	— 60 kr.
Kétszeres	" "	2 ft 85 — 90 kr.
Rozs	" "	2 ft 40 — 60 kr.
Árpa	" "	2 ft 20 — 30 kr.
Zab	" "	1 ft 40 — 50 kr.
Tengeri	" "	2 ft 70 — 80 kr.

HIRDETÉSEK.

Mander Jánosnál a sétatéren Fundanics féle házban következő italok kaphatók:

Pálinka (20 foknyi) vas aroncses ántalagokkal 14 krjával számítva iteünkint; kényelem tekintetéből ántala gal is szolgálhat; továbbá borok mintegy 500 akóig, a legjutányosabb áron, még pedig: hiteles szerednyei és csertési borok ládában s peccétes üvegenként 20 krtól kezdve 40-ig. — Ántalagokban iteünkint 10 krtól kezdve 16 krig; hegyaljai asszaborok, butellia számra 60 krtó 1 for. 50 krig; végre s z a m o r o d n i bor — egri és budai veresborok nagyobb választékban. Mindezen italokból a Széchenyi utcán Hazliaszky ur szomszédságában 249. ház-sz. alatt Richtman Volf által is kapható.

Unghmegeyebeli Szenna helység határában fekvő **Volta** nevű tanyán mintegy 60 darab szarvasmarhára vagy 400 darab juhra való akol a következő tételre fizetés nélkül ingyen telelésre oly feltétel mellett kiadandó, hogy a vállalkozó köteles leend az ott találtató 20 öl őszi buza szalmát, egy b glya sásszénát, és mintegy 600 kereszt utáni cséptőreket alku szerint kifizetni, — megjegyzendő, hogy azon esetre, ha ezen említett takarmány készlet elégséges nem volna, vállalkozó ismét alku zerint a szükséghez képest elégendő sásszénát kaphat, — juhait azonban a talló földeken s réten télbe szabadon járhatnak.

Bővebb értesítés nyerhető Szennán **Hodoly János** hasznobérlőnél.